

Adathordozók

Minden elterjedtebb file formátumot tudunk fogadni és felhasználni, e-mailen (15 MB), FTP-n, CD-n, DVD-n, USB eszközön keresztül, Macintosh és PC platformra. Az állomány fogadást és információfeldolgozást könnyíti, ha a küldeményben nincs az aktuális munkára, megrendelésre vonatkozó file, illetve információ.

Források, szükséges összetevők biztosítása

Egy általános kiadvány a következő összetevőkből épül fel: betűk, számok, szimbólumok, szöveg, fontok; grafikai elemek, rajzok, táblázatok, ábrák, grafikonok; képek; színek; oldalszerkezet (layout); egyéb speciális összetevők (pl. stancgörbe, lakkréteggörbe). Ezek az összetevők a kiadvány alkatrészei, amit forrásnak nevezünk. A forrásokat biztosítani kell, hogy a az előkészítési feladat maradéktalanul elvégezhető legyen.

Zárt állományok

Minden szükséges összetevőt a zárt állományok (PS, PDF) tartalmaznak, melyeknek megfelelő használata biztonságos anyagleadást eredményez, ezért részesítjük előnyben a zárt állományok fogadását. A megfelelően elkészített zárt állományok (nyomdakész állományok) a kiadvány végső elektronikus eredetijét képezik (un. softproof), ami lehetővé teszi az elektronikus formában történő jóváhagyást, imprimálást (lásd zárt állomány anyagleadása).

Nyitott állományok

A nyitott állományok a szerkeszhető file-ok (QuarkXpress, Adobe Indesign, CorelDraw, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Microsoft Word stb. file-jai), melyekből PS írás során készülnek a zárt állományok. A nyitott állományok nem tartalmaznak magukban minden szükséges összetevőt, ezeket mellékelni kell. Sajnos a források néha lemaradnak, nem kapunk meg mindent. A problémát a források automatikus kigyűjtésével és mellékelésével a QuarkXpress-nél collect, Adobe Indesign-nál package, Corel Draw-nál service boreau stb. műveletek elvégzésével lehet megoldani. Gyakori hiba a fontok mellékelésének elmaradása (lásd nyitott állomány anyagleadása). Ha anyagleadáskor nyitott állományt kapunk, akkor azt zárt állományként (PDF) el kell fogadtatni a küldő féllel, mivel ez képezi a kiadvány végső elektronikus eredetijét.

Fontok biztosítása

Amikor a dokumentum egy másik számítógépre kerül, nem biztos, hogy rendelkezik a megfelelő betűtípussal,

hosszabb szövegek széttördelődnek, nem úgy mutatkozik meg a kiadvány, ahogy azt a küldő fél tervezte. Ezért nyitott állományoknál a fontokat mellékelni, vagy legörbézni szükséges, így az állomány fogadásakor nem hiányzik semmilyen betűtípus (lásd nyitott állomány leadás). Ha a Macintosh platformon használt fontok PC-s környezetbe kerülnek, pl. FTP, E-mail, CD/DVD írásnál, használhatatlanná válhatnak az eltérő filekódolás miatt, ezért azokat küldés előtt Macintoshon be kell tömöríteni. Zárt állományoknál a fontok beágyazása szükséges, PostScript írás és PDF konvertálás során (lásd PS írási útmutató).

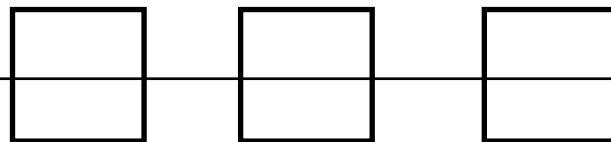
Szövegeredeti

A kiadvány szerkesztéséhez, tervezéséhez, a szövegeredeti (leadott szöveges állományt, pl. Word dokumentum), amennyiben megoldható, végleges tartalommal kérjük. A szöveg első korrektúráját lehetőség szerint a szövegeredeti leadása előtt érdemes elvégezni, mert így jelentős munkaidő megtakarítható. (Természetesen a kiadvány szerkesztése közben is lehetnek korrektúra fordulók.) **A tartalmi és nyelvtani hibákért, korrektúrázás, jóváhagyás után nem áll módunkban felelősséget vállalni.** A szövegeredeti nem szükséges megformázni, csak a kiemeléseket megadni (pl. félkövér betűváltozattal) mivel a tördelést, kiadványszerkesztő programokkal végezzük.

Képek

A képek megfelelő felbontása nagyon fontos a minőségi nyomatok készítéséhez. A felbontás mértékegyesége a DPI (dot/inch, 1 inch-re jutó képpontok száma). A megfelelő felbontás 250-300 DPI. Az interneten felhasznált és onnan letöltött képek, nem megfelelő felbontásúak (72 DPI) minőségi nyomatok készítéséhez. A másik lehetőség a megfelelő felbontás eléréséhez, az interneten (képernyőn) megjelenő képméret kb. negyedével kell számolni.

Fontos kritérium a képek színrendszere. Nyomdai felhasználáshoz, a küldő félnél ellenőrizhető, CMYK színrendszerű képek szükségesek, mert az RGB színrendszerű képeket át kell konvertálni CMYK rendszerbe, aminek folytán a színek változhatnak. A jpeg tömörítés helytelen használata ronthatja a képek minőségét, ezért jpeg képeket érdemes belenagyítással ellenőrizni (túltömörítés, képzaj).

Oldalak

Több oldalas anyagok, prospektusok, könyvek leadásakor a belíveket és borítót külön file-ban kérjük. A belíveket oldalanként, tehát nem oldalpárban egyetlen egy file-ban kérjük. A kilövést, felterítést, addírozást mi végezzük, mert ez mindig esetfüggő (kötészet). Írkafűzésnél az oldalak számának 4-gyel oszthatónak kell lennie. Keménytablás kötésnél, egyeztetés szükséges. A kiadvány üres oldala, a leadott állományban is a megfelelő helyen legyen, így elkerülhető az esetleges félreértés.

Méretetek

Egy kiadványnak többfajta mérete van, mivel a nyomdaipari sorozatgyártásnál, a technológiából eredően, ráhagyásokat és különböző jeleket kell megadni, melyeknek helyet kell biztosítani. Az oldalméretezés, már a kiadvány szerkesztésének első pillanatától kezdve fontos dolog. A méretezés a készméretből (vágott méret) indul ki, erre kell rászámolni a különböző méreteket. Hajtást igénylő kiadványoknál a méretezést nyitott, kiterített méretre, vagy hajtott méretre is meg lehet adni. Vigyázat ez félreértésekhez vezet, érdemes előre egyeztetni ill. strukturális tervet, táblarajzot mellékelni (lásd dokumentum beállítási útmutató).

Színek

A nyomdaiparban általánosan 4 színt használunk. **C** cyan=cián, **M** magenta=bíbor, **Y** yellow=sárga, **K** (key) black=fekete. A 4 színből többnyire minden szín kikeverhető. Az általános nyomdaipari feldolgozáshoz a fent ismertetett 4 színre kell bontani a felhasznált színeket, amit színreosztásnak, a felbontott színeket színkivonatnak nevezzük.

A színreosztás történhet az anyagot leadó félnél, ekkor színreosztott (separated, szeparált) anyagot használunk és történhet a nyomdában is, ekkor összetett (composite, kompozit) anyag szükséges. Gyakori hiba, hogy a kompozit anyagleadás esetén a színreosztás ellenőrzése elmarad és a nyomdai feldolgozásnál derül ki a hiba.

Ofszet nyomásnál direkt színeket használunk (pl. Pantone színek), amennyiben nem keverhető ki a 4 alapszínből a kívánt szín (pl. ezüst, arany, UV-zöld, fehér stb.), vagy pontos szín biztosításra van szükség (pl. cégarculat, márkajelzés, logo), ill. gazdaságossági szempontok miatt szükségeltetik a direkt színek használata (1-2 színt tartalmazó kiadvány). A direkt színeket a 4

alapszín mellett is lehet használni (színbiztosítás), vagy az alapszínek nélkül is (gazdaságosság), a lényeg a színkivonatok megfelelő száma. Gyakori hiba az 1-2 direkt színt tartalmazó anyag 4 színesként való előkészítése, illetve a 4 színes anyagban felejtett direkt színek. **Digitális nyomásnál a direkt színek is 4 színbe bontódnak, használatuk csak szimuláltan alkalmazható.** (lásd PS írási útmutató)

Színkezelés (colormanagement, színprofilok)

Különböző eszközök (számítógép, monitor, szkener, nyomtató, nyomdagép...), különbözőképpen értelmezik a színeket, ezért a helyes színmegfeleltetés érdekében ún. colormanagement, színkezelés használata ajánlott. Kiadványszerkesztő, grafikai és képszerkesztő programokban az esetleges CMYK színrendszerbe való átalakításkor a nyomdai színprofilok használata fontos. A színek egységes értelmezéséhez eszközkalibráció szükséges, amennyiben ez nem megoldható, kielégítő színkezelést lehet kialakítani általános felhasználáshoz az ISOcoated FOGRA 27, vagy EUROSCALE Coated v2 CMYK színprofilok használatával.

A színprofilok használata az Adobe termékeknél egységesítve van, ezért a Europe Prepress 2 beállításcsomag (minden Adobe programban megadva, beleértve az Acrobat Professional programot is) használatával elérhető a közel egységes színkezelés.

A monitorokon látható színek megjelenése monitoronként más és más, ezért a megfelelő színek biztosításához proof ill. próbanyomat szolgáltat bizonyosságot.

Nyomtatott mellékletek

Fontos forgatókönyvet, nyomatmintát, hajtásmintát, vagy strukturális tervet, illetve látványtervet küldeni, az ellenőrzés miatt, különböző megjelenési hibák elkerülésének és bonyolultabb munkák megértésének, kivitelezésének érdekében. Forgatókönyv küldésekor, a több oldalas kiadványok, könyvek esetében az üres oldalak, oldalsorrend, előzék kezdő és vég oldalak, borító pontosítása nagyban hozzájárul a megfelelő kivitelezéshez. Egy előző gyártásból eredő nyomatminta küldése segíthet a helyes színbeálláson, az alkalmazandó papír kiválasztásán. **A hajtásminta a több hajtást igénylő anyagoknál kiemelten fontos.** A strukturális terv és a látványterv, bonyolultabb kivitelű termékeknél segít a megértésben, (pl. stancolt termék, csomagolás stb.).